

Затверджено Вченою радою
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
«02» березня 2026 року (протокол № 8)

Введено в дію наказом ректора
№ 196-32 від «13» 03 2026 року

Володимир БУГРОВ

**Тимчасовий порядок
запровадження та реалізації сертифікатних/мікрокредитних програм
для здобувачів вищої освіти
у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка**

1. Загальні положення

1.1. Тимчасовий порядок запровадження та реалізації сертифікатних/мікрокредитних програм для здобувачів вищої освіти у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі – Порядок) визначає механізм розроблення, реалізації, оцінювання, контролю та зарахування результатів сертифікатних програм для здобувачів вищої освіти у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі – Університет).

1.2. Сертифікатна програма – це програма навчання, що реалізується в Університеті з метою надання додаткових освітніх послуг для здобуття здобувачами вищої освіти часткової кваліфікації або мікрокваліфікації, а також набуття, оновлення чи поглиблення професійних та додаткових компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій. За результатами успішного завершення програми слухачам видається сертифікат університетського зразка.

1.3. Дія цього Порядку поширюється на факультети/навчально-наукові інститути/інститути, кафедри, загальноуніверситетські структурні підрозділи та осіб, залучених до реалізації сертифікатних програм.

1.4. Порядок розроблено відповідно до: Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту»; Стандартів вищої освіти; Національної рамки кваліфікацій; Статуту Університету; рішень Вченої ради Університету.

2. Ініціювання, розроблення та затвердження сертифікатних програм

2.1. Ініціаторами запровадження сертифікатних програм можуть бути кафедри, факультети/навчально-наукові інститути/інститути, гаранті освітніх програм, роботодавці, а також загальноуніверситетські структурні підрозділи.

2.2. Сертифікатна програма розробляється, як правило, в межах відповідної освітньої програми за затвердженим шаблоном (*Додаток 1*), за методичної участі та погодження Інституту післядипломної освіти (далі – ІПО).

2.3. Проект сертифікатної програми підлягає обов'язковому розгляду та схваленню на засіданні відповідної кафедри та вченій раді факультету/ навчально-наукового інституту/інституту.

2.4. Схвалені кафедрою матеріали сертифікатної програми подаються факультетом/навчально-науковим інститутом/ інститутом до Відділу забезпечення якості освіти Університету.

2.5. Відділ забезпечення якості освіти:

- здійснює аналіз поданих матеріалів;
- готує питання щодо запровадження сертифікатної програми на розгляд Вченої ради Університету.

2.6. Сертифікатна програма вважається запровадженою після схвалення Вченою радою Університету та введення її в дію наказом ректора Університету.

4. Фінансове забезпечення сертифікатних програм

4.1. Джерелами фінансування сертифікатних програм можуть бути:

- кошти фізичних та юридичних осіб;
- грантові надходження;
- кошти міжнародних проектів;
- спонсорська та благодійна допомога;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

4.2. У разі реалізації сертифікатної програми на платній основі планово-фінансовий відділ Університету здійснює розрахунок вартості платної освітньої послуги на підставі обґрунтованого клопотання факультету/навчально-наукового інституту/інституту.

4.3. У разі реалізації сертифікатної програми в межах міжнародних проектів, грантових програм або за рахунок спонсорських коштів навчання для здобувачів вищої освіти може здійснюватися на безоплатній основі.

4.4. Умови участі та доступу до сертифікатної програми визначаються договором, грантовою угодою або іншими документами, що регламентують фінансування відповідної програми.

5. Оприлюднення та підготовка до реалізації сертифікатних програм

5.1. Інформація про сертифікатні програми оприлюднюється на офіційному сайті Інституту післядипломної із зазначенням відповідного структурного підрозділу Університету.

5.2. Підготовчий етап до реалізації сертифікатної програми включає:

- інформаційно-рекламне забезпечення програми;
- створення електронної реєстраційної форми для слухачів;
- комунікацію з потенційними учасниками;
- формування та затвердження списків слухачів.

5.3. Відповідальність за організацію та проведення підготовчого етапу покладається на факультети, навчально-наукові інститути та інститути Університету.

6. Надання дозволу на початок навчання

6.1. Для початку реалізації сертифікатної програми факультет/навчально-науковий інститут/інститут звертається із поданням на ім'я проректора з науково-педагогічної роботи за підписом керівника відповідного структурного підрозділу.

6.2. У поданні зазначається:

- назва сертифікатної програми;
- керівник сертифікатної програми;
- терміни та обсяг навчання;
- кількість слухачів;
- форма фінансування.

7. Реалізація, оцінювання та зарахування результатів

7.1. Реалізація сертифікатних програм здійснюється відповідно до затвердженого навчального плану та розкладу занять.

7.2. Адміністрування сертифікатних програм, що включає формування контингенту слухачів, укладання договорів про надання освітніх послуг (за потреби), фінансовий та документальний супровід, розклад занять та кадрове забезпечення, покладається на факультети/навчально-наукові інститути та інститути Університету.

7.3. Запис слухачів здійснюється на підставі електронної реєстрації та подання електронної заяви на ім'я керівника відповідного структурного підрозділу Університету.

7.4. Оцінювання результатів навчання здійснюється за шкалою ЄКТС та відповідними критеріями, визначеними програмою.

7.5. За письмовою заявою слухача результати сертифікатної програми можуть бути зараховані до індивідуального навчального плану.

7.6. Після завершення навчання факультети/навчально-наукові інститути/інститути у строк до 15 календарних днів подають до Інституту післядипломної освіти звіт про реалізацію програми (*Додаток 5*).

7.7. Підготовка проектів наказів щодо зарахування, відрахування слухачів та присвоєння реєстраційних номерів сертифікатів покладається на Інститут післядипломної освіти.

9. Завершення навчання та сертифікація

9.1. Слухачам, які успішно завершили навчання та пройшли підсумкове оцінювання, видається електронний/паперовий сертифікат Київського національного університету імені Тараса Шевченка (*технічний опис наведено у Додатку 2*).

9.2. Генерування сертифікатів, присвоєння реєстраційних номерів, формування та оприлюднення реєстру виданих сертифікатів на офіційному сайті Інституту післядипломної освіти здійснює ІПО.

10. Відповідальність та контроль

10.1. Контроль якості сертифікатних програм здійснюється в межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти Університету.

10.2. Відповідальність за якість реалізації несуть гаранті сертифікатних програм та керівники структурних підрозділів Університету.

11. Прикінцеві положення

11.1. Контроль за виконанням цього Порядку покладається на проректора з науково-педагогічної роботи.

11.2. Порядок набирає чинності з дня його затвердження в установленому порядку.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій ГОЖИК

Начальник юридичного відділу

Ірина САЛЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ Володимир БУГРОВ
« ____ » _____ 20__ р.

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

« ____ назва програми ____ »

за спеціальністю:

галузі знань:

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
від « ____ » _____ 20__ р.
протокол № _____

Введено в дію наказом ректора
від « ____ » _____ 20__ р. за № _____

Київ 20__ р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ**

« _____ назва програми _____ »

1. Науково-методична рада: протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

(особливі умови за наявності)

Голова науково-методичної ради _____ (Андрій ГОЖИК)

2. Планово-фінансовий відділ:

(особливі умови за наявності)

Начальник ПФВ _____ (Ірина ДЬОЛОГ) « _____ » _____ 20__ р.

3. Відділ забезпечення якості освіти:

(особливі умови за наявності)

Керівник ВЗЯО _____ (Дарія ЩЕГЛЮК) « _____ » _____ 20__ р.

4. Інститут післядипломної освіти

(особливі умови за наявності)

Директор ІПО _____ (Наталія ТКАЧЕНКО) « _____ » _____ 20__ р.

Протокол НМК № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

5. Структурний підрозділ Університету _____

(особливі умови за наявності)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Голова Вченої ради _____ (_____)

6. Керівник проєктної групи _____ (_____) « _____ » _____ 20__ р.

ПІДСТАВИ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ

(Наводиться короткий опис підстав для розроблення програми. Наприклад: звернення, результат опитування, результат моніторингу тощо)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНІЮ АПРОБАЦІЮ

(за наявності)

В залежності від орієнтації програми:

А. Рецензії представників академічної спільноти.

Б. Відгуки представників професійних асоціацій.

В. Відгуки представників ринку праці.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проєктною групою в складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проєктної групи	Найменування посади (для сумісників — місце основної роботи, найменування посади)	Найменування закладу, який закінчив член проєктної групи (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів) або професійний досвід	Відомості про підвищення кваліфікації члена проєктної групи (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)
1	2	3	4	5	6	7
Керівник проєктної групи						
Члени проєктної групи						

При розробленні проєкту Програми враховані (за наявності):

1. Профіль сертифікатної програми

« _____ »
(назва програми)

1 – Загальна інформація	
Опис часткової (мікро) кваліфікації	Часткова кваліфікація / мікрокваліфікація / набуття та/або вдосконалення професійних компетентностей, що включають спеціалізовані знання, практичні вміння та навички,
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) / Другий (магістерський)
Галузь знань	Назва галузі знань
Спеціальність	Назва спеціальності
Мова викладання	Українська / Англійська
Обсяг та тривалість реалізації сертифікатної програми	Обсяг кредитів ЄКТС та /або годин 1 рік, 3 місяці, 2 тижні тощо
Повна назва структурного підрозділу, у якому здійснюється навчання	Кафедра, факультет/навчально-науковий інститут
Назва організації/закладу вищої освіти, які беруть участь у забезпеченні сертифікатної програми	
Цільова аудиторія сертифікатної програми	Слухачами сертифікатної програми можуть бути здобувачі вищої освіти КНУ імені Тараса Шевченка та зовнішні слухачі
Умови доступу до сертифікатної програми	
Форма навчання	Інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева)
Документ що видається за результатами сертифікатної програми	Сертифікат про проходження навчання /присвоєння часткової кваліфікації встановленого зразка
Термін дії сертифікатної програми	1-5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису сертифікатної програми	Веб-сайт ІПО, структурний підрозділ
2 – Мета програми	
Метою програми є формування та розвиток у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, необхідних для ефективної діяльності у відповідній професійній сфері, поглиблення теоретичних знань і набуття практичних навичок, що сприятимуть їхньому професійному та особистісному розвитку.	
3 - Характеристика програми	
Предметна область	Вказується спеціальність або спеціальності, в

	<i>межах яких формується програма та співвідношення між ними у відсотках</i>
Основний фокус програми	<i>Програма спрямована на формування у слухачів комплексу теоретичних знань і практичних навичок у сфері (назва сфери / спеціальності) та орієнтована на розвиток професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних завдань і застосування сучасних підходів, методів та технологій у відповідній галузі діяльності.</i>
Особливості програми	<i>Особливістю програми є поєднання теоретичної підготовки з практикоорієнтованим навчанням, використання інтерактивних методів викладання, аналізу практичних кейсів та застосування сучасних освітніх технологій.</i>
4 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання сертифікатної програми	
Оцінювання	<i>Зазначаються всі види оцінювання, які застосовуються при реалізації сертифікатної програми</i>
5 – Програмні компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	<i>ЗК 1 Зазначаються компетентності</i>
Фахові компетентності (ФК)	<i>ФК 1 Зазначаються компетентності</i>
6 – Програмні результати навчання	
<i>ПРН 1. Зазначити очікувані результати навчання</i>	
7 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Характеристики кадрового забезпечення	<i>Наводиться інформація про те, яким чином формується кадровий склад для забезпечення програми. Якщо передбачене систематичне залучення зовнішніх кадрових ресурсів - про це зазначається також</i>
Характеристики матеріально-технічного забезпечення	<i>Зазначається які матеріально-технічні ресурси будуть використані при реалізації програми (корпуси, дистанційні ресурси тощо)</i>

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (при)
відповідними компонентами сертифікатної програми**

	О К 1	ОК 2	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	ОК N
ПРН 1													
ПРН 2													
...													
...													
...													
...													
ПРН N													

Керівник програми _____ (Імя, Прізвище)

« ____ » _____ 202__ р.

Технічний опис шаблону
сертифіката про проходження навчання та/або здобуття часткової кваліфікації
(мікрокваліфікації)
за СЕРТИФІКАТНОЮ ПРОГРАМОЮ
для здобувачів вищої освіти

1. Текстова інформація на бланку з написом «СЕРТИФІКАТ» розміщується лише з лицьового боку бланка та відтворюється друкарським способом фарбою чорного кольору (шрифт розміром не менше ніж 9 пт) українською мовою.

2. Бланк «СЕРТИФІКАТА» не ламінується.

3. Заповнення бланку з написом «СЕРТИФІКАТ» здійснюється згори донизу по центру окремими рядками друкуються написи у наступному порядку:

- «засвідчує, що»,
- курсивом великими літерами **ПРИЗВИЩЕ**, малими літерами **ім'я, по батькові** (у разі наявності, за потреби) слухача,
- «пройшов(ла) навчання за сертифікатною програмою»,
- великими літерами «**НАЗВА СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ**»,
- за спеціальністю у галузі знань;
- Термін проведення програми: _____ - _____»,
- «Кількість академічних годин ___ / ___ отриманих кредитів ЄКТС;
- «**Досягнуті результати навчання**», під яким розміщується опис набутих знань та умінь відповідно програмних результатів навчання;

В нижній частині бланку після персональної інформації вказується:

- Обліковий запис сертифікату та Q-код;
- ім'я та ПРИЗВИЩЕ керівника програми;
- посада, ім'я та ПРИЗВИЩЕ офіційно уповноваженої особи;
- підпис уповноваженої особи, засвідчується печаткою.

За потреби у сертифікаті можуть бути вказані:

- емблеми, логотипи, ім'я, прізвище і підпис керівника організацій-партнерів, структурного підрозділу, які брали участь в організації навчання;
- перелік освітніх компонентів програми/обсяг, годин/кредитів ЄКТС, назви і теми ключових модулів/курсів/лекцій, підсумкове оцінювання та отримані відповідні за них індивідуальні бали/оцінки;
- здобуття часткової кваліфікації або мікрокваліфікації;
- частину інформації може містити Q-код.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

НАКАЗ

« ___ » _____ 202__ р.

м. Київ

№ _____

**Про проведення навчання
за сертифікатною програмою
«(повна назва програми)»
для здобувачів освіти**

З метою отримання теоретичних знань та набуття додаткових практичних навичок у сфері (назва спеціальності), з можливістю здобуття часткової кваліфікації / мікрокваліфікації

НАКАЗУЮ:

1. Провести навчання за сертифікатною програмою «(повна назва програми)» для здобувачів освіти зі спеціальності (код, назва спеціальності) у період з «__» _____ 202_ року по «__» _____ 202_ року з використанням технологій дистанційного навчання, у кількості ___ осіб на факультеті (назва структурного підрозділу) Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
2. Призначити відповідальним за організацію та проведення навчання керівника програми - (повне найменування посади, вчене звання, ім'я та прізвище).
3. Витрати на організацію та проведення навчання здійснити згідно із затвердженою калькуляцією вартості за рахунок (кошти замовника/кошти проекту, спецфонду Університету, тощо).
4. Зарахувати слухачами на навчання за сертифікатною програмою «(повна назва програми)» у період з «__» _____ 202_ року по «__» _____ 202_ року осіб згідно з Додатком 1 до цього наказу.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на декана факультету / директора навчально-наукового інституту (ім'я та прізвище).

**Проректор
з науково-педагогічної роботи**

Андрій ГОЖИК

Погоджено:

Головний бухгалтер

Валентина ДЕНИСЕНКО

Начальник ПФВ

Ірина ДЬОЛОГ

Начальник юридичного відділу

Ірина САЛЕНКО

Керівник відділу забезпечення якості освіти

Дарія ЩЕГЛЮК

Декан факультету/директор ННІ

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Проект наказу вносить

Директор
Інституту післядипломної освіти

Наталія ТКАЧЕНКО

Виконавець: (ім'я та прізвище)
тел.

Погоджено:

Керівник навчально-методичного відділу

Андрій ПИЖИК

1. Відділ діловодства та архіву
2. Бухгалтерія
3. ПФВ
4. Відділ забезпечення якості освіти
5. Інститут післядипломної освіти
6. (назва Вашого структурного підрозділу КНУ)

Додаток 1

до наказу № _____ від «__» _____ 202__ року

СПИСОК слухачів, які зараховуються на навчання
за сертифікатною програмою «(повна назва програми)»
у період з «__» _____ 202__ року по «__» _____ 202__ року

1. прізвище, ім'я та по батькові слухача

Керівник підрозділу

Імя, ПРІЗВИЩЕ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

НАКАЗ

« ____ » _____ 202__ р.

м. Київ

№ _____

**Про відрахування
з навчання та видачу сертифікатів
слухачам сертифікатної програми
«(повна назва програми)»**

У зв'язку із завершенням навчання слухачів сертифікатної програми «(повна назва програми)» у період з «__» _____ 202_ року по «__» _____ 202_ року

НАКАЗУЮ:

1. Відрахувати слухачів з навчання за сертифікатною програмою «(повна назва програми)» зі спеціальності (код, назва спеціальності) з «__» _____ 202__ року згідно з Додатком 1 до цього наказу.
2. Директору Інституту післядипломної освіти організувати та забезпечити видачу сертифікатів слухачам сертифікатної програми «(повна назва програми)», на підставі результатів успішного підсумкового оцінювання навчання, згідно з Додатком 2 до цього наказу.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на декана факультету / директора навчально-наукового інституту (ім'я та прізвище).

**Проректор
з науково-педагогічної роботи**

Андрій ГОЖИК

Погоджено:

Головний бухгалтер

Валентина ДЕНИСЕНКО

Начальник юридичного відділу

Ірина САЛЕНКО

Керівник відділу забезпечення якості освіти

Дарія ЩЕГЛЮК

Декан факультету/директор ННІ

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Проект наказу вносить:

Директор
Інституту післядипломної освіти

Наталія ТКАЧЕНКО

Виконавець: ПБ
тел.

Погоджено:
Керівник навчально-методичного відділу

Андрій ПИЖИК

Розіслати:

1. Відділ діловодства та архіву – 1
2. Бухгалтерія – 1
3. ПФВ – 1
4. Інститут післядипломної освіти – 1
5. (*назва Вашого структурного підрозділу КНУ*)

Додаток 1

до наказу № _____ від «___» _____ 202__ року

**СПИСОК слухачів, які підлягають відрахуванню з навчання
за сертифікатною програмою «(повна назва програми)»
з «___» _____ 202__ року**

1. (прізвище, ім'я та по батькові слухача)

Керівник підрозділу

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Додаток 2

до наказу № _____ від «__» _____ 202__ року

СПИСОК слухачів для видачі сертифікатів
за сертифікатною програмою «(повна назву програми)»
з «__» _____ 202__ року

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Реєстраційний номер (серія та номер сертифіката)
1.		KU 02070944/01**

** (номер облікового запису погоджує ІПО)

Керівник підрозділу

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗВІТ
про реалізацію сертифікатної програми ***

1. Назва структурного підрозділу Університету: _____
2. Назва сертифікатної програми: «(повна назва програми)»
3. Завдання (мета) сертифікатної програми: _____
4. Обсяг сертифікатної програми: _____ академічних годин та/або _____ кредитів ЄКТС
5. Категорія слухачів: _____
6. Строки проведення: з «» _____ 202_ року по «» _____ 202_ року
7. Формат навчання: (очно/дистанційно/змішаний)
8. Мова викладання: _____
9. Фахівці, які були залучені до реалізації сертифікатної програми:
 - науково-педагогічні працівники Університету
 - практики-експерти та працівники інших ЗВО України, організацій та установ
10. Кількість слухачів, які проходили навчання - _____ осіб.
11. Кількість слухачів, які успішно пройшли навчання - _____ осіб.
12. Політика оцінювання (за результатами курсу, згідно тестувань, захист проекту тощо)
13. Інформація про розподіл оцінок:

Підсумковий розподіл оцінок (залік)

Національна шкала	не зараховано	зараховано			не з'явилося	не допущено	Всього виставлено оцінок
		60 – 74	75 – 89	90 – 100			
100-бальна шкала	0 – 59	60 – 74	75 – 89	90 – 100			
Кількість оцінок							

Підсумковий розподіл оцінок (іспит)

Національна шкала	незадовільно	задовільно	добре	відмінно	не з'явилося	не допущено	Всього виставлено оцінок
100-бальна шкала	0 – 59	60 – 74	75 – 89	90 – 100			
Кількість оцінок							

14. Набуті слухачами навички та компетенції: _____
15. Інформація про організаторів сертифікатної програми партнерів-спонсорів: _____
16. Посада, Ім'я та прізвище викладача/викладачів сертифікатної програми:
 - 1) _____
 - 2) _____
 - n) _____
17. Рекомендації / пропозиції щодо результатів навчання: _____

Керівник сертифікатної програми
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____ Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

***Подасться до відділу підвищення кваліфікації ІПО упродовж 15 днів після завершення навчання